

IZVOD IZ STUDIJE ZAŠTITE SPOMENIKA PRIRODE „FUTOŠKI PARK”

U skladu sa članom 42. Stav 9. Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 91/10-ispravka, 14/16, 95/18-dr. zakon i 71/21), Ministarstvo zaštite životne sredine objavljuje izvod iz studije zaštite na osnovu koga će zainteresovana javnost moći da identifikuje u prostoru definisane granice i režim zaštite.

GRANICE ZAŠTITE

SP „Futoški park” nalazi se na katastarskim parcelama 7510/1, 7530/1-deo, 7528, 7529, 7530/8 i 7530/9 KO Novi Sad I. Granica zaštite SP „Futoški park” nalazi se u katastarskoj opštini Novi Sad I, unutar opisane granice, površine **9 ha 27 a 4 m²**.

Za početnu tačku opisa granice zaštite SP „Futoški park” utvrđena je tačka na tromedi parcela br. 7502, 7503 i 7530/1. Od ove tačke, granica u pravcu juga prati istočnu granicu parcele broj 7530/1, zatim granica skreće u pravcu istoka, prati južnu granicu parcele broj 7509/1, zatim granica skreće u pravcu juga, prati zapadnu granicu parcele broj 10486 (Ulica Nikole Tesle) do krajnje južne presečne tačke na granici parcela broj 10486 (Ulica Nikole Tesle) i 7510/1. Dalje, granica skreće u pravcu severozapada, prati južnu i zapadnu granicu parcele broj 7510/1, zatim granica skreće u pravcu zapada, prati južnu granicu parcela br. 7510/1 i 7530/1 do tromede parcela br. 7530/1, 7530/2 i 7511/1. Od ove tačke, granica skreće u pravcu severa, prati zapadnu granicu parcele broj 7530/1, zatim granica skreće u pravcu zapada, prati severnu granicu parcele broj 7527/1, zatim granica skreće u pravcu severa, prati zapadnu granicu parcele broj 7530/1 do preseka sa produženim pravcem iz južne granice parcele broj 7530/7. Dalje, granica skreće u pravcu istoka, prati prethodno opisani pravac i južnu granicu parcele broj 7530/7 i produženim pravcem dolazi do tačke broj 2 (Y: 7408388.58, X: 5012578.16). Od ove tačke, granica skreće u pravcu severa i dolazi do tačke broj 1 (Y: 7408387.68, X: 5012652.28), zatim granica skreće u pravcu istoka i dolazi do početne tačke opisa.

Na prirodnom dobru se uspostavlja režim zaštite III (trećeg) stepena.

Za zaštićeno prirodno dobro „Futoški park” ustanovljava se i zaštitna zona. Zaštitna zona SP „Futoški park” nalazi se u katastarskoj opštini Novi Sad I i obuhvata površinu od **1,11 ha**. Za početnu tačku opisa granice zaštitne zone SP „Futoški park” utvrđena je tačka na tromedi parcela br. 7502, 7503 i 7530/1. Od ove tačke, granica u pravcu zapada dolazi do tačke broj 3 (Y: 7408409.85, X: 5012654.17), zatim granica skreće u pravcu severa i dolazi do tačke broj 4 (Y: 7408409.42, X: 5012741.85), zatim granica skreće u pravcu zapada i dolazi do tačke broj 5 (Y: 7408386.24, X: 5012741.56), zatim granica skreće u pravcu severa i dolazi do tačke broj 6 (Y: 7408385.82, X: 5012801.36). Dalje, granica skreće u pravcu zapada, prati pravac definisan tačkama br.: 7 (Y: 7408367.94, X: 5012800.92), 8 (Y: 7408364.75, X: 5012800.84), 9 (Y: 7408359.52, X: 5012800.71), 10 (Y: 7408348.05, X: 5012800.42), 11 (Y: 7408333.69, X: 5012800.13), 12 (Y: 7408324.84, X: 5012799.97), 13 (Y: 7408291.90, X: 5012799.36), 14 (Y: 7408287.06, X: 5012799.27), zatim granica skreće u pravcu severa, prati pravac definisan tačkama br.: 15 (Y: 7408286.94, X: 5012821.54), 16 (Y: 7408286.51, X: 5012847.90). Od ove tačke, granica skreće u pravcu istoka, prati severnu granicu parcele broj 7530/1, zatim granica skreće u pravcu jugoistoka, prati istočnu granicu parcela br. 7530/1 i 7501 i dolazi do početne tačke opisa.

Zaštitna zona se ustanovljava na površini severno od severne međne linije zaštićenog prirodnog dobra uz Ulicu Novosadskog sajma i Mičurinovu ulicu.

Za zaštitnu zonu predlaže se: katastarska parcela 7530/1 – deo katastarska parcela 7501 KO Novi Sad I.

REŽIM ZAŠTITE

Na spomeniku prirode zabranjene su sve radnje i aktivnosti koje ugrožavaju njegova obeležja i vrednosti. Mere zaštite spomenika prirode i način njegovog korišćenja, bliže se određuju aktom o proglašenju zaštićenog područja.

Osnovni cilj zaštite SP „Futoški park” je da se zaustavi proces degradacije svih sadržaja prostora i celine, da se nasleđeno stanje kroz stručan pristup. Jedan od ciljeva jeste da se unesu novi sadržaji i unaprede postojeći u meri i na način kojim se neće narušiti temeljne vrednosti. Ti sadržaji treba da odgovaraju nameni prostora javnog parka (mobilijar, osvetljenje, uređenje staza i odmorišta, edukativni, informativni sadržaji i sl.).

Režim zaštite jeste skup mera i uslova kojima se određuje način i stepen zaštite, korišćenja, uređenja i unapređenja zaštićenog prirodnog dobra.

Određivanje stepena režima zaštite izvršeno je u odnosu na postojeće vrednosti. Na zaštićenom prirodnom dobru SP „Futoški park” uspostavlja se **režim zaštite III stepena** koji je propisan članom 35. Zakona o zaštiti prirode. Režim zaštite III stepena podrazumeva proaktivnu zaštitu, a sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom delu sa delimično izmenjenim i/ili izmenjenim ekosistemima, predelima i objektima geonasleđa od naučnog i praktičnog značaja.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode u režimu zaštite III stepena mogu vršiti upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja zaštićenog područja, uređenje objekata kulturno-istorijskog nasleđa, očuvanje tradicionalnih delatnosti lokalnog stanovništva, selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa i prostora uz potrebnu infrastrukturu i drugu izgradnju. Uredbom o režimima zaštite („Službeni glasnik”, broj 31/12) bliže su propisani režimi zaštite, postupak i način njihovog određivanja, kao i objekti, radovi i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni. Prema Uredbi, u režimu zaštite III stepena zabranjena je izgradnja objekata, radovi i aktivnosti utvrđeni članom 35. Zakon o zaštiti prirode, a koji se odnose na zabranu izgradnje objekata naftne, hemijske, metalurške industrije, termo-energetskih objekata, kao i unošenje invanzivnih, alohtonih vrsta i obrazovanje deponije. Uredbom o režimima zaštite određeni su radovi i aktivnosti koji se ograničavaju, a članom 6. navedene uredbe je određeno da ukoliko ugrožavaju neku od temeljnih vrednosti zaštićenog područja zabranjuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite prirode, kao i aktom o proglašenju zaštićenog područja.

U granicama zaštite SP „Futoški park” zabranjeno je vršiti radove i aktivnosti i obavljati delatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašena prirodnim dobrom.

Na čitavom prostoru zaštićenog prirodnog dobra Spomenik prirode „Futoški park” propisane su opšte mere očuvanja i unapređenja:

- redovno održavanje parka sprovođenjem mera nege i zaštite: orezivanje žbunja i drveća, proredna seča, sanitarna seča, dendrohirurgija, uklanjanje samoniklog podrasta i korova, navodnjavanje parka tokom vegetacionog perioda, održavanje travnjaka, godišnja determinacija entomoloških i fitopatoloških uzročnika bolesti i zaštita dendrofonda i travnjaka parka od bolesti i štetočina, primena bioloških i biotehničkih sredstava, praćenje obezbeđenosti zemljišta mineralnim i organskim materijama i prihrana biljaka, sadnja sezonskog cveća i perena, očuvanje vrtno-arhitektonskih elemenata;
- ažuriranje katastra zelenila;
- korišćenje parka za odmor i pasivnu rekreaciju;
- korišćenje parka u edukativne svrhe;
- obavljanje naučno - istraživačkih, obrazovnih, informativno - propagandnih i drugih aktivnosti koja ne ugrožavaju prirodne i stvorene vrednosti;
- izrada i sprovođenje projektne dokumentacije sa ciljem uređenja parka;

- radovi na rekonstrukciji postojećih objekata;
- građevinski radovi na postojećim objektima i infrastrukturi;
- izgradnja infrastrukture u cilju uređenja parka i funkcionisanja objekata u parku i bolnica;
- izgradnja objekata u funkciji zdravstvene delatnosti u zadnjem dvorištu na katastarskoj parceli 7510/1 KO Novi Sad I;
- prevođenje namene dela zemljišta uz zgradu i drugi objekat u namenu javni park na delu dvorišta ispred zgrade na katastarskoj parceli 7510/1 KO Novi Sad I;
- održavanje vrtno-arhitektonskih elemenata;
- održavanje staza;
- očuvanje i izmuljivanje jezera.

Ograničava se:

- gradnja objekata na izgradnju u funkciji zdravstvene delatnosti u zadnjem dvorištu na katastarskoj parceli 7510/1 KO Novi Sad I;
- upotreba hemijskih sredstava na ona u slučaju predviđenim zakonom;
- izgradnja infrastrukture na neophodnu infrastrukturu za funkcionisanje postojećih objekata i zaštitu i očuvanje biljaka;
- izgradnja novih puteva i zastiranje postojećih parkovskih travnjaka na ona u cilju obnove i uređenja parka i za potrebe bolnica;
- šetnja pasa isključivo na način propisan Odlukom o držanju domaćih životinja na teritoriji Grada Novog Sada;
- izvođenje nivelacionih i zemljanih radova, na radove predviđene projektima obnove i uređenja parka, sanacije i izgradnje infrastrukturne mreže;
- bacanje smeća isključivo u posude za odlaganje otpada;
- uklanjanje stabala i žbunja, na uklanjanje veoma oštećenih primeraka, stabala sklonih padu i uklanjanje prema projektu hortikulturnog uređenja, po posebnim uslovima zaštite prirode,
- sadnja dendroflora isključivo na osnovu plana i programa upravljanja i projekta obnove parka (ili hortikulturnog uređenja) u skladu sa merama zaštite.

Zabranjeno je:

- promena katastarske kulture parcele 7530/1-deo KO Novi Sad I, broj dela 2 - javni park,
- neplansko uređenje prostora (hortikulturno i građevinsko),
- preduzimanje svih radova koji bi imali za posledicu narušavanje stanja nasleđenih vrednosti, reprezentativnih primeraka dendroflora, kao i premeštanje vrtno-arhitektonskih elemenata, izuzev privremenog premeštanja za potrebe konzervatorskih ili restauratorskih radova,
- neplansko uređenje i sadnja dendroflora; neplanska seča, uklanjanje i oštećenje parkovskih biljaka (lomljenje, kidanje, vađenje, branje i uništavanje biljaka),
- kretanje, zaustavljanje i parkiranje motornih vozila van postojećih puteva i parkinga (izuzev vozila za potrebe službe održavanja parka i interventnih vozila);
- paljenje vatre na parkovskoj površini;
- prevođenje nadzemnih infrastrukturnih vodova preko zaštićenog prirodnog dobra, ili bilo koje vrste infrastrukturnih objekata koji bi biološki i pejzažno ugrozili zaštićeno prirodno dobro;
- odlaganje otpada van posuda za odlaganje otpada koje, u zavisnosti od vrste otpadnih materija, obezbeđuju odgovarajuću izolaciju od okolnog prostora;
- preuređenje parka suprotno stilovima primenjivanim tokom istorije njegovog nastanka i stručne obnove;

- korišćenje prostora za nove delatnosti i namene koje nisu u skladu sa osnovnom namenom;
- formiranje sportskih terena i fiksiranje elemenata namenjenih sportskim aktivnostima;
- radovi koji izazivaju negativne promene hidrološkog režima;
- unošenje invazivnih vrsta;
- održavanje biciklističkih i moto trka;
- ukucavanje reklamnih tabli, metalnih delova i druge slične neprimerene radnje koje narušavaju vitalnost i dekorativnost stabala;
- postavljanje radio i tv antena, antenskih stubova i baznih stanica mobilne telefonije i bilborda.

Za sve radove i aktivnosti na zaštićenom prirodnom dobru potrebno je pribaviti uslove zaštite prirode od Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (čl. 57. Zakona o zaštiti prirode).

Na prostoru zaštitne zone **ograničava se:**

- na katastarskim parcelama 7530/1-deo i 7501 KO Novi Sad I smanjenje zelenih površina i gradnja objekata na infrastrukturne.

Zabranjeno je:

- promena namene javni park na katastarskoj parceli 7530/1-deo KO Novi Sad I;
- postavljanje radio i tv antena, antenskih stubova i baznih stanica mobilne telefonije;
- uklanjanje vitalnog drveća, kao i uklanjanje devitalizovanih stabala bez prethodne stručne valorizacije i predloga mera stručne službe nadležne za održavanje javnih zelenih površina,
- izvođenje radova koji bi mogli imati negativan uticaj na zaštićeno prirodno dobro.